

Stemmer fra Aldersrogade

Roskilde Universitet

Institut for mennesker og teknologi

Socialpsykologisk- og pædagogisk forskningspraksis

Vejleder: Kevin Magnussen

*Hassanen Weli (75209), David Torre (75510) og
Noah Svendsen (74990)*

Gruppenavn: V2260239059

Dato: 4/1-23

Anslag: 71.905

Indholdsfortegnelse

Indledende bemærkninger	3
Begrebsafklaring	5
Socialpsykologisk og pædagogisk interesse	6
Empiri	7
'Et Danmark uden parallelsamfund i 2030'	7
Generationen	9
Interviews i Aldersrogade	10
Teori	10
Territorial stigmatisering	11
Ghettoer i Danmark?	13
Den rummelige afgrænsning	13
Sociale og økonomiske begrænsninger	13
Stigma	14
Metode	15
Metodologi og Videnskabsteori	15
Erfaringer og etiske overvejelser	16
Præsentation af case	17
Briefing, debriefing og anonymisering	17
Kriterier for udvælgelse	18
Præsentation af informanter	19
Interviewguide	19
Analyse	20
Politiske diskurser	20
Musik og lyrik	23
Mental sundhed og hverdagsproblemer	25
Diskussion	28
Refleksioner over metode og metodevalg	30
Konklusion	32
Litteraturliste	34

Indledende bemærkninger

"Ghettoer", "ghettodansk" og "parallelsamfund" har de seneste år været i højsædet i den politiske dagsorden, hvorfor der fra politisk side er udarbejdet en rapport, hvis formål er at nedbryde parallelsamfund (Regeringen 2018). Derudover offentliggøres der også en ghettoliste af indenrigs- og boligministeriet hvert år, forskellige boligområder i Danmark havner på, hvis de opfylder kriterierne for at gå under et såkaldt "udsat område" (Indenrigs- og boligministeriet 2022). Offentliggørelsen af sidstnævnte rapport og ghettolisten har fra regeringens side til formål at skabe et samlet Danmark, hvor parallelsamfund og kulturelle forskelle ophæves og nedbrydes. Ifølge regeringen kan dette kun ske, hvis demokratiske og danske værdier assimileres blandt beboere i disse områder (Regeringen 2018:4).

Udover denne politiske interesse for feltet, gør det samme sig gældende med teoretikere og forskere, hvor Lóic Wacquant og Pierre Bourdieu blandt andet kan nævnes. Deres forskning indenfor dette felt har deriblandt forsøgt at begrebsliggøre ghettobegrebet på baggrund af etnografisk feltarbejde i Algeriet, USA og Frankrig. Ud fra deres forskning har de opstillet bestemte kriterier, herunder stigma, sociale- og økonomiske begrænsninger samt rummelig- og institutionel afgrænsning, i forhold til definitionen af en ghetto (Wacquant 2013:141). Disse kriterier vil blive udpenslet senere i opgaven.

Tendenserne i USA og Frankrig er blandt andet sat i perspektiv til en dansk kontekst, hvor teoretikere såsom Troels Schultz Larsen, Aydin Soëi, Hakan Kalkan og Christian Sandbjerg optræder (Larsen 2021, Soëi 2018, Kalkan 2021, Sandbjerg & Delica 2018). De berører blandt andet om det er muligt at benytte ghettobegrebet i en dansk kontekst via feltarbejde i "udsatte områder", samt om ghettolisten og ghettobegrebet faktisk skaber ghettoer (Larsen 2021, Soëi 2018 & Kalkan 2021). Måden hvorpå de har undersøgt dette genstandsfelt, henter inspiration og tager afsæt i etnografisk feltarbejde, hvor de har fulgt området samt beboerne ved at være en del af feltet gennem flere år. Et eksempel på en af disse er Hakan Kalkan, som i 2021 udkom med bogen *"Veje til respekt - om gadens liv på Nørrebro"*. Bogen er baseret på 9 års feltarbejde på Nørrebro (Kalkan 2021). I stedet for at tale om de unge, har de alle tilfælles, at de gennem deres forskning har været ude og tale med

de unge, som anses for at være en nødvendighed, hvis man ønsker at forstå subjekter og deres oplevelser i sociologisk forskning (Højholt 2022:105).

Vores projekt søger inspiration i de førømtalte teoretikere, hvorfor vi ikke ønsker at tale *om* unge fra Aldersrogade, men *med* de unge fra Aldersrogade. Hvordan oplever de at bo på Aldersrogade? Hvordan oplever de, at området omtales i den offentlige debat, og hvordan opleves de lyriske repræsentationer skabt af kunstnere med opvækst i området? De lyriske og kunstneriske repræsentationer fra ghettoområderne har vi valgt at rette fokus mod, da vi i vores hverdag oplever dette som værende et element, der tilhører udsatte områder udadtil. Kunstnere som Gilli, Marwan og Shooter Gangs tekstuniverser omhandler ofte deres miljø, og på denne måde bliver den musik, som skabes i udsatte områder og ghettoer, et ansigt på ghettoen udadtil. Vi retter derfor vores blik mod, hvordan beboere i Aldersrogade oplever lyriske tekster skrevet af andre beboere i området, og hvordan de selv forholder sig til det image, kunstnerne skaber for omverden. Kan de genkende det, der tales om i teksterne? Eller anskuer de deres miljø helt anderledes? Vi ønsker ikke kun at få en forståelse for hvordan at det opleves at bo i området, men også om nogle beboere faktisk også anser andre beboers repræsentation af området, som værende problematisk, med blik på musikken. Dette ønskes undersøgt gennem politiske diskurser på den ene side og musikalske repræsentationer på den anden side, hvorfor dette ville blive inkorporeret i vores interviews med unge fra Aldersrogade. Med disse refleksioner har vi udarbejdet følgende problemformulering:

Hvordan oplever og håndterer subjekter i Aldersrogade repræsentationer af deres område og hvordan reproducerer eller reducerer disse repræsentationer afstanden mellem vores informanter i området og det omkringliggende samfund?

For at komme frem til svar på vores overordnede problemformulering, har vi opstillet følgende problemstillinger:

- Hvordan bliver området repræsenteret med udgangspunkt i podcasten "Generationen"?

- Hvordan bliver områderne repræsenteret med udgangspunkt i regeringens udspil?
- Hvilke selvopfattelser skaber dette blandt subjekterne i området?
- Hvordan bliver disse repræsentationer enten stigmatiserende eller afstigmatiserende for området?

Begrebsafklaring

Ghetto og "ghetto": Ghattobegrebet uden anførselstegn er med reference til historiske processer, hvor begrebet optræder i lyset af en homogen stigmatiseret befolkningsgruppe (jøder og sorte) som blev tvunget til at bo i et bestemt område (RUC 2018). Vi ønsker at gøre det klart, at der gennem opgaven forefindes to forskellige måder at forstå definitionen af en ghetto på; den måde den danske regering definerer den på ("ghetto") samt den måde, vores andre teoretikere definerer selvsamme begreb (ghetto).

Socialt udsatte områder: Når vi benytter os af dette begreb, er det med henvisning til områder, som optræder på indenrigs-og boligministeriets notat over områder, der karakteriseres som "udsatte" (Indenrigs-og boligministeriet 2022:2).

Ghettodansk: Ord såsom "brormand", "alhamdulillah", "Inshallah" og "elskede" optræder igennem vores interviews. Disse ord går under det der kaldes "gadedansk", nærmere kaldet slang, hvor en blanding af ord fra forskellige sprog udgør ét samlet sprog (Sufi 2014).

Aktører: Når vi bruger begrebet "aktør", henter vi inspiration fra Bourdieu og Wacquants terminologi. Aktører skal forstås som deltagere og/eller informanter, som indgår i feltet.

Socialpsykologisk og pædagogisk interesse

Problemfeltet beskrevet ovenfor har relevans for et socialpsykologisk- og pædagogisk genstandsfelt, da man politisk intervenserer i "ghettoområder" med en intention om at nedbryde parallelsamfund, som antages for at være i direkte modsætning til det omkringliggende samfund (Regeringen 2018:4). Beboerne skal ifølge udspillet assimileres til majoritetskulturen for dermed at ophæve de kulturelle forskelle og skabe en homogen befolkningsgruppe, som lever efter samme værdigrundlag (Ibid.).

Dette bliver interessant, eftersom der politisk fokuseres på integration, inklusion og assimilation på den ene side, men på den anden side efterleves demokratiske principper som vedrører frihed, lighed og solidaritet til at være selvstændige autonome individer (Ibid.). Dog bliver der i bestemte områder, heriblandt på Aldersrogade, sat spørgsmålstejn til denne autonomi. Der intervenseres med specifikke love og tiltag for dermed at ophæve de kulturelle forskelle, da disse områder er underlagt diskurser som parallelsamfund og som værende segregerede fra majoritetskulturen (Ibid.). Netop sidstnævnte rodfæster vores interesse for at begå os i feltet og undersøge denne problematik med blik på beboere, som bor i området. Med udgangspunkt i vores genstandsfelt har vi valgt at implementere politiske- samt lyriske repræsentationer af området for at få indsigt i nogle af de positioner og magtkampe, der allerede eksisterer i feltet. Indenfor de sidste 10 år indtræder flere og flere unge fra de såkaldte "ghettoer" den danske rap- og hiphopscene, hvoraf deres tekster sætter fokus på det at bo i "junglen", "betonblokken" og "tremmerne", og netop dette er noget af det, der bliver streamet allermost i 2022, hvor kunstnere som Marwan, Gilli og Sivas med flere er blandt (TV 2 2022). Med udgangspunkt i raptekster, som indgår i podcasten "Generationen" og i politiske diskurser, som optræder i rapporten "Et Danmark uden parallelsamfund", vil vi inddrage konkrete nedslag for at få indblik i, hvordan beboerne på Aldersrogade oplever disse repræsentationer.

Empiri

I følgende afsnit vil opgavens empiri blive præsenteret. Det har fra start været opgavens ærinde at præsentere to positioner og diskurser omkring livet i et socialt belastet boligområde. Dertil er regeringens udspil: "*Et Danmark uden parallelsamfund - ingen ghettoer i 2030*", podcasten "*Generationen*" af Babak Vakili og vores egne interviews baseret på 3 informanter, sat i spil med hinanden. De to første som nogle positioner, der har indgået i vores frembringelse af egen empiri. Denne empiri fungerer som en åben nysgerrighed for, hvordan det opleves at bo i området, og hjælper os til at finde frem til de temaer, vi vil frembringe i vores interviews.

I følgende afsnit vil vi til starte med at gennemgå en præsentation af vores empiri - først den politiske rapport, som vil give en forståelse af den politiske diskurs, ghettoområderne befinder sig i. Dernæst podcasten "*Generationen*" og slutteligt en kort præsentation af de informanter, som var en del af vore interviews.

‘Et Danmark uden parallelsamfund i 2030’

I marts 2018 udkom regeringsudspillet "*Et Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030*". Udspillet blev udarbejdet i et samarbejde mellem Regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti (Finansministeriet 2018).

Udspillet består af en række tiltag, der har til formål at gøre Danmark 'ghettofrit' i år 2030. I det følgende vil vi redegøre for hovedpunkterne i det pågældende udspil.

Definitionen af et ghettoområde blev omdefineret i 2017, og på tidspunktet for udarbejdelsen af udspillet kan et boligområde defineres som en "ghetto", hvis det opfylder følgende kriterier:

- 1) *Mindst to af de tre oprindelige ghettokriterier om:*
 - *Antal dømte på over 2,7%*
 - *Andel uden for arbejdsmarked eller uddannelse på over 40%*
 - *Andel af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande på over 50%*
- eller*

2) *Andel af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande på over 60%*
(Regeringen 2018: 11)

I første del af udspillet beskrives de problemer, der menes at den øgede indvandring til Danmark fra ikke-vestlige lande, og dannelsen af "ghettoer" har medført. Dette inkluderer blandt andet, at for mange med ikke-vestlig baggrund ikke "deltager aktivt i det danske samfund". Deltagelse i samfundet inkluderer ifølge udspillet uddannelse, job, det danske sprog, og det der igennem rapporten kaldes 'danske normer og værdier' (Regeringen 2018:4-5).

Danske normer og værdier beskrives ikke i udspecificeret form, men deres modsætninger beskrives via de værdier og kulturelle normer, rapporten tilskriver ikke-vestlige indvandrere; Her nævnes ligestilling mellem kønnene og social kontrol som hovedproblematikker, der anses som en trussel mod det "moderne samfund". "Det moderne samfund" inkluderer i udspillet frihed, demokrati, ligestilling og tolerance (Ibid:5). Ydermere tilskrives den øgede indvandring en økonomisk belastning med belæg fra tal fra 2015 der viser, at ikke-vestlige indvandrere det angivne år kostede Danmark 36 milliarder kroner (Ibid:5-6). Udspillet beskriver dog ikke, hvor stor en andel af den samlede udgift til offentlige ydelser til den samlede befolkning, der er tale om. Slutteligt anses kriminalitet som et øget problem i "ghetto-områder".

Regeringen kommer med fem punkter, der skal gøre det muligt at opnå målsætningen om et "ghettofrit" Danmark i 2030. De er som følger:

- *Fysisk nedrivning og omdannelse af udsatte boligområder*
 - *Mere håndfast styring af hvem der kan bo i udsatte boligområder*
 - *Styrket politiindsats og højere straffe skal bekæmpe kriminalitet og skabe mere tryghed*
 - *En god start på livet for alle børn og unge*
 - *Regeringen følger op på indsatsen mod parallelsamfund (der udnævnes ghetto-repræsentanter)*
- (Regeringen 2018:3).

De konkrete initiativer opsættes som krav til de pågældende kommuner, hvor ghettoerne befinder sig. Lykkes kommunerne ikke med at opfylde kravene, vil der pålægges økonomisk straf, samt statsstyrelse af de kommunale institutioner og boligområder (Ibid:25-27). På samme måde skal initiativerne sikres på individuelt plan med økonomiske sanktioner til de kommuner, der ikke lever op til de fastsatte krav (Ibid:27).

Generationen

I det følgende vil vi præsentere podcasten 'Generationen' som en del af opgavens empiri. 'Generationen' er lavet af Babak Vakili, som er manuskriptforfatter og rapper, og hvis forældre er politiske flygtninge fra Iran (Information 2021). Gennem fire afsnit bliver vi taget med ind i hans verden og liv i et af de mange sociale boligbyggerier i København.

Når han lukker os ind i sin verden, er det for at give os en skildring af håndtering og oplevelser af at bo i et stigmatiseret område, som ligger i vores ellers mangfoldige storby København. Det gør han ved at behandle emner som identitet, sammenhold, integration og racisme i et perspektiv af hverdagslivet i området, hvilket er sat i relief med hans egen opvækst (Vakili 16. jun. 2021: 00.30-00.45). Alt dette bliver belyst i den politiske retoriks udvikling, og hvordan denne efterlader modtageren i en konflikt om tilhørsforhold og vellykket medborgerskab. For når hele samfundet omkring dig prøver at fortælle dig, hvem du er, kan det være svært selv at finde ud af. Babak får på denne måde inddraget lytteren i udfordringer ved den offentlige integrationsretorik, når den stigmatiserer fremfor at reducere kløften mellem "os og dem" (Ibid: 05.20-05.30). Hans blik indefra tager os i hånden og skaber en fortælling omkring, hvordan Babak og hans venner har udviklet deres selvforståelser i dette miljø. Han prøver at besvare en af podcastens centrale spørgsmål: "Hey, hvordan finder man ud af, hvem man er, og hvad man står for, når alle omkring dig prøver at påvirke dig?" – Og ikke mindst hvordan han er blevet som han er (Ibid.).

Dette bliver relevant for vores opgave, da vi som nævnt bliver taget med ind, hvor beboere på Nørrebro oplever diskurser rettet mod dem, samt hvordan dette påvirker deres selvopfattelser. Podcasten giver os samtidig mulighed for at forstå, hvordan

det opleves at være en del af feltet med et “indefra-perspektiv”, som retter blik mod kunstnerne og de lyriske tekster. Ydermere bidrager empirien med viden og forståelser for de sociale- og kulturelle strukturer, som på sin vis påvirker aktørernes (kunstneres) livs- og handlebetingelser på et individ- og samfundsmæssigt plan. På én og samme tid er podcasten en direkte opposition til politiske diskurser, som influerer på individer bosat i en “ghetto”, hvorfor empirien er produceret med netop dette formål (Vakili 16. jun. 2021: 00.30-00.45). Politik på den ene side - lyriske tekster om “ghettoen” på den anden side. Vi anser dette som en vinkel, der er relevant at inddrage som “modspil” til regeringsudspillet og dennes diskurs, og her få en stemme fra dem, det rent faktisk handler om.

Interviews i Aldersrogade

Vores producerede empiri tager udgangspunkt i Aldersrogade, som går under kategorien et “socialt udsat boligområde” (Bolig-og indenrigsministeriet 2022). Aldersrogade er placeret mellem Østerbro og Nørrebro i København og har siden 1930’erne været under konstant bymæssig forandring. Vores interviews er alle foregået på en vandpibecafe nær Aldersrogade. Vi tilbød dette som mulig lokation for at kunne skabe et trygt miljø, hvor de kommer til hverdag og hvor de føler sig hjemme. Vores informanter er henholdsvis to unge mænd og en ung kvinde, som er bosat på Aldersrogade, og de har alle haft lyst til at fortælle deres oplevelser af at bo i området. *Informant 1* er til daglig frisør, *informant 2* ingeniør, men i øjeblikket arbejdsløs, og *informant 3* er psykologistuderende. De vil fremover blive refereret til igennem tildelte pseudonymer, hvoraf de går under navnene Harris, Salman og Fatima. Interviewsituationen og refleksioner herom vil blive præsenteret i vores afsnit om metodologi, hvorefter nedslag fra interviewene vil blive benyttet i vores analyserende og diskuterende afsnit.

Teori

I følgende afsnit vil vi opridsede hovedpointerne i den teori, vi har benyttet som baggrund for vores projekt. Vi vil benytte Wacquants (2007) beskrivelse af *territorial stigmatisering*, inspireret af Erving Goffman og Bourdieu. Dernæst vil vi forsøge at tage Wacquants forståelse af begrebet territorial stigmatisering med i en dansk kontekst ved hjælp af Troels Schultz Larsen (2011). Slutteligt vil vi se på den

politiske forståelse af “ghettoer” og hvordan begrebet beskrives samt opfattes ud fra regeringsudspillet fra 2018, ‘Et Danmark uden Parallelsamfund i 2030’. Dette vil vi gøre for at sætte vores empiriske materiale i en konkret politisk kontekst med det formål at nærme os en forståelse af, hvordan de politiske diskurser påvirker de mennesker, der bor i de danske “ghettoer” - mere konkret vores udgangspunkt i Aldersrogade i København, som står på den danske ghettoliste anno 2022 (Indenrigs- og boligministeriet 2021).

Territorial stigmatisering

Wacquant laver i sin bog ‘Urban Outcasts’ en sociologisk komparativ analyse af to ghettoområder i Frankrig og USA. Wacquant beskriver selv sin forskning som:

“(...) en analyse, som artikulerer nabolaget på mikroniveau, byen og de lokale politiske institutioner på mesoniveau samt den nationale økonomi og stat på makroniveau, for så vidt at det kombinerer direkte observationer, statistisk data og historisk perspektiv”

(Wacquant 2009:116).

Stigmatisering og marginalisering er et vigtigt begreb i Wacquants analyser, når der tales om udsatte boligområder. Han taler om *avanceret marginalisering*. *Avanceret* markerer i denne sammenhæng, at der er tale om marginalisering i udviklede samfund i sociologisk forstand, og at der er tale om storbyer (Delica & Hansen, 2014:3).

Territorial stigmatisering er som begreb formet ud fra Erving Goffmans (1963) teori om *stigmatisering* og Pierre Bourdieus teori om *symbolsk vold* og *magt* (Jacobsen & Kristiansen 2018). Stigmatisering, ifølge Goffman, påfører bestemte grupper en form for “mærker”, eksempelvis race, etnicitet, religion eller deslige. I forbindelse med territorial stigmatisering betyder det, at stigmatisering opstår i direkte forbindelse med det geografiske område, du er tilknyttet eller bosat (Delica & Hansen 2014:11). Har den generelle befolkning en idé eller fordom om, at visse boligområder er farlige, forfaldne og fattige, betyder det i sidste ende ikke noget, om dette er sandt eller ej - for når offentligheden i almindelighed godtager disse fordomme som sandheder, kan

den medførte stigmatisering af områderne og dets beboer have negative sociale konsekvenser og reproducere selvsamme fordomme hos beboerne (Ibid.).

Wacquant opdeler den territoriale stigmatisering i to niveauer: De ses i *hverdagslivet* samt i *politisk sammenhæng*. I hverdagslivet viser stigmatiseringen, der medfølger livet i et udsat boligområde, en følelse af skyld og skam. Dette viser sig ved at beboerne skjuler deres adresse, undgår besøg, og de føler sig nødsaget til at undskylde, at de bor der. Det kan ydermere vise sig i en afstandtagen fra området ved at tale ned om "de andre" beboere - immigrantfamilien i opgangen, naboen der tager stoffer, den unge kriminelle på gaden osv. Dette gøres for at skabe en tydeliggørelse af, at man ønsker at flytte derfra, så snart det er muligt, og at man ikke som beboer er "én af de andre", der tales negativt om (Ibid.).

I politisk sammenhæng stigmatiseres de udsatte boligområder, når der politisk laves særlige tiltag overfor disse, og hvor lovmæssige foranstaltninger er anderledes i udsatte boligområder end i det omkringliggende samfund (Ibid.). Når et bestemt område anses som særligt kriminelle og farligt, retfærdiggøres disse politiske tiltag. Dette ses i dansk kontekst i det danske regeringsudspil fra 2018, hvor der ønskes særlige love og krav til udsatte boligområder (Regeringen, 2018). Effekten af dette er, at beboere yderligere bliver marginaliseret, og det bidrager ifølge Wacquant til at gøre de udsatte områder til permanente fikspunkter, hvor diskurser om forfald og lovløshed fastholdes og skabes både "nedefra" (via dagligdagsinteraktioner) og "oppefra" i journalistiske og politiske diskurser. På denne måde viser Wacquant, inspireret af Goffman, hvordan stigmaet har konsekvenser for den sociale identitet (Ibid:12).

Jf. Bourdieu beskriver Wacquant ligeledes hvordan det faktum, at beboerne betragter sig selv og deres sted med de dominerendes (dvs. det omkringliggende samfunds) øjne, kan ses som en form for *symbolsk vold*. Symbolsk vold er jf. Bourdieu en form for vold, som er usynlig (også for ofrene selv):

"(...) en form for vold, der udfolder sig på baggrund af samspil og en indforståethed hos det individ eller gruppe, der bliver udsat for den" (Bourdieu & Wacquant, 1996:151). At volden er usynlig medfører, at beboerne bliver berøvet et sprog for den stigmatisering de møder, og derfor umuliggøres det at skabe alternativer og

kollektive handlemuligheder. Den symbolske vold og den stigmatiserende diskurs internaliseres af beboerne, men da det er potentielt usynligt, er det nær umuligt at ændre dette (Delica & Hansen 2014:12).

Wacquant belyser med dette, hvorfor den politiske og statslige diskurs om de udsatte boligområder har en vigtig betydning for den måde, områderne udvikler sig og fungerer på.

Ghettoer i Danmark?

Troels Schultz Larsen (2011) sætter Wacquants analyser af ghettoer i Frankrig og USA i en dansk kontekst. Wacquant definerer en ghetto som bestående af fire grundelementer: *Stigma, sociale og økonomiske begrænsninger, (tvungen) rummelig afgrænsning samt (tvungen) institutionel afgrænsning* (Larsen 2011:51). Disse elementer "oversætter" Larsen til en dansk kontekst, men hvor nogle tydelige forskelle er på spil. Dette gøres ud fra et såkaldt "korrespondancekort" over 35 forsømte boligområder i Danmark. Larsen kan ud fra sin analyse konkludere, at der ses en række forskelligheder i forhold til de fire elementer, Wacquant beskriver (Ibid:61). Vi vil herunder komme ind på disse punkter:

Den rummelige afgrænsning

Rummelig afgrænsning mener Larsen er svær at finde i dansk kontekst. Det italesættes ofte politisk som et problem, at de ressourcestærke fraflytter belastede områder og ressource svage flytter ind. Ydermere er boligmarkedet indrettet på en måde der medfører, at flyttefrekvenser på over 20% om året af beboerne ses i områderne - og derfor kan områderne ikke afgrænses fysisk på samme faste måde, som de kan i eksempelvis USA og Frankrig (Ibid.).

Sociale og økonomiske begrænsninger

Med henblik på *sociale og økonomiske begrænsninger* mener Larsen, at adgangen til arbejdsmarkedet og boligmarkedet har betydning for beboerne - det er ikke muligt at lavindkomstfamilier kan købe ejerbolig eller fraflytte et ghettoområde af denne årsag, hvilket ses i den lave fraflytningsprocent i områderne (Ibid.). Ydermere er størrelsesforholdene i Frankrig og USA markant forskellige fra Danmark i den

forstand, at udsatte boligområder er betydeligt mindre, og derfor kan områdernes størrelse i sig selv ikke nødvendigvis ses som en begrænsning - hverken socialt eller økonomisk. Som eksempel ser Larsen på Tåstrupgård i Høje Taastrup, hvor der i kort afstand fra selve beboelsesområdet findes flere indkøbsmuligheder, dagligvarebutikker samt S-togstationen - og derfor er den fysiske afgrænsning af ghettoer ikke nødvendigvis på spil i nogen betydelig grad i Danmark (Ibid:62).

Stigma

Begrebet *stigma* mener Larsen ikke kan sammenlignes med forholdene i eksempelvis USA. Dog mener han, at den danske politiske retorik og ghettopolitiske udspil gør, at stigma stadig kan anses som en gældende og betydelig faktor i dansk kontekst (Ibid:62). Netop denne stigmatisering i den politiske diskurs ses på samme måde i regeringsudspillet fra 2018 - og ifølge Larsen i flere udtalelser fra politikere. Her er den gennemgående beskrivelse af det, der i politisk kontekst kaldes "ghettoer", forbundet med kriminalitet, social kontrol, arbejdsløshed og uvilje til at være en del af Danmark (Regeringen 2018).

Slutteligt adskiller Danmark sig i forhold til *statens tilbagetrækning*, som Wacquant beskriver i USA og Frankrig. I Danmark sker derimod det, Larsen kalder *statslig penetrering*, hvor der på regeringsplan istandsættes kulturelle, arbejdsmæssige og sociale projekter for direkte at intervenere i de forsømte områder (Ibid.).

Ydermere beskriver Larsen det faktum, at der i høj grad bor heterogene grupper og en høj andel danskere i de forsømte boligområder, herunder også en del studerende, som tilhører middelklassen, hvilket ligeledes adskiller sig fra de amerikanske og franske ghettoer. Slutteligt understreger Larsen vigtigheden af den danske velfærdsstat i forståelsen af de danske forsømte boligområder; der er et sikkerhedsnet, og staten er årsagen til den tidligere beskrevne statslige penetrering (ibid:63). Larsen konkluderer, at det ikke giver mening, i lyset af Wacquants ghettobegreb, at kalde boligområder i Danmark for ghettoer. Derfor benyttes begrebet "forsømte områder" i stedet.

Metode

Metodologien i denne opgave henter inspiration fra den kvalitative metode, hvorfor der vil forekomme en kort præsentation af denne metodologi efterfulgt af vores videnskabsteoretiske positionering. For at skabe sammenhæng mellem vores teoretiske og metodologiske apparat har vi valgt at benytte os af Wacquant og Bourdieus sociologiske feltanalyse, hvorfor at dette vil blive præsenteret i det kommende afsnit.

Metodologi og Videnskabsteori

I dette projektarbejde benytter vi os af en primært kvalitativ metode, og vi henter inspiration fra den ideografiske disciplin, hvoraf vi ønsker at *forstå* frem for at *forklare*, ligesom det gør sig gældende med den nomotetiske disciplin (Brinkmann & Tangaard, 2015:448). Den kvalitative metode gør sig gældende, idet vores producerede empiri bygger på tre semistrukturerede interviews med beboere fra Aldersrogade. Valget af et semistruktureret interview skyldes, at vi ønsker at gå i dybden med et specifikt emne og dermed undersøge sammenhængen mellem bopælsadresse og tilhørende diskurser, på baggrund af vores informanternes fortællinger og oplevelser i området (Brier 2017: 289). Det betyder derfor også, at vi på baggrund af denne metodologi med tre samtaler ikke har mulighed for at sige noget generelt om vores genstandsfeltet. Vores informanternes fortællinger og oplevelser bliver i denne opgave vores analysegenstand som førstepersonsperspektiv, hvor "sandheden" anskues fra vores informanternes perspektiv og udsagn herom (Ibid.).

Den sociologiske feltanalyse retter blik mod at forstå individet i samfundet, hvilket betyder, at der eksisterer et dialektisk forhold mellem de to, og at de gensidigt influerer hinanden (Brier 2017:486). At undersøge oplevelsen af at bo på Aldersrogade uden at sætte det i relation til en samfundsmæssig kontekst, vil ikke være muligt med udgangspunkt i dette teoretiske- og metodologiske apparat. Det dialektiske forhold ses også, idet Wacquant og Bourdieu henter inspiration fra strukturalismen med blik på diskurser samt marxismen, som retter blik mod, hvordan ideologier og magt undertrykker bestemte befolkningsgrupper (Ibid.). Genstandsfeltet bliver med den sociologiske feltanalyse at afdække strukturer og

kampe om at ændre eller bibeholde magtrelationer gennem diskurser og praksisser. Strukturer er konstant under forandring, hvilket derfor begrænser subjektets mulighed for at udøve fri vilje, eftersom individet forholder sig til strukturerne og de objektive forhold, som påvirker deres handlemuligheder i feltet (Ibid:488). Det kan dertil siges, at individet som følge heraf "konstrueres" i samspil med det specifikke felt, eftersom ethvert felt bygger på forskellige logikker og positioneringer. Subjekters færden i forskellige felter sætter præg på individets habitus, eftersom at strukturerne inkorporeres til subjektive, mentale strukturer, som derved danner grundlag for, hvordan aktørerne oplever og tolker verden (Ibid:490).

Erfaringer og etiske overvejelser

Til dagligt tilbringer vi alle en masse tid i København specielt på Nørrebro og Østerbro, eftersom områderne de seneste år er opblomstret med unge mennesker, nye caféer, restauranter og barer. At vi tilbringer en masse tid på Nørrebro, har betydet, at vi har fået bekendtskaber, som bor i Aldersrogade. Vores relation til beboerne og området vil vi i denne opgave gøre brug af i forhold til at forstå vores informanternes positionering i feltet samt strukturerne, som hersker i de forskellige felter, de befinder sig i. Dette har vi aktivt gjort i vores interviews ved at stille spørgsmål til deres oplevelser af at bo i området, hvad de laver til dagligt, deres omgangskreds med mere (se interviewguide). Ydermere vil vi drage fordel af, at vi til dagligt bruger tid i området, da vi på mange måder er en del af netop det felt, vi i denne opgave ønsker at belyse. Ifølge Bourdieu og Wacquant findes det at være 'en del af' eller være 'hjemme' i feltet relevant med blik på at opnå sociologisk empati, hvor forskerne kan forstå aktørerne i henhold til deres handlemuligheder og positionering bedre. Ydermere vil dette muligvis åbne op for en større fortrolighed og ærlighed fra informanternes side, når deres tanker og oplevelser kan spejles (Bourdieu & Wacquant 1996:24 & Glasdam 2007).

Vores bekendtskaber har alle det tilfælles, at de oplever, at måden hvorpå Aldersrogade bliver repræsenteret på er misvisende og er med til at forstærke de stigmatiserende tendenser om området. I stedet for at interviewe vores bekendtskaber i forhold til at undersøge genstandsfeltet har vi gjort brug af dem som *gatekeepers* til at komme i kontakt med vores informanter (Metodeguiden AU). Vi

spurgte venner og bekendte i Aldersrogade, om de kendte nogle som ville have interesse i at medvirke i dette projekt. Det viste sig hurtigt, at der var stor interesse i at deltage, hvilket resulterede i, at vi fik tre henvendelser første dag.

Præsentation af case

Vores måde at præsentere casen på bygger på vores egne erfaringer, vores informanternes fortællinger, samt gennem en fortælleform der henter inspiration fra romangenren (Bridgewater 2021).

Sayf og Hakim løb forpustede ind i 150S mod Kokkedal Station, Guldpaladset lå heldigvis ikke så langt derfra. Kun 5 stop fra Nørreport Station, lige ud, gennem stien og dermed udsyn til betonpaladset fra 1930'erne. 4-værelses, 3-værelses og 2-værelses, der var det hele og til enhver smag. Men højdepunktet i Aldersrogade var fodboldbanen, hvor de dagligt tog en kamp 3 mod 3. De tændte en smøg og bevægede sig hen imod blok 14, hvor de først lagde en salam (at hilse) til deres ældre, før de skulle op og spise. Imens de ventede på maden, kiggede de ud over betonjunglen. Fodboldbanen. Al Jazeera på skærmen. Etniske danskere. Indvandrere. Flygtninge. Studerende. Kontanthjælpsmodtagere. Folk fra forskellige sociale klasser og baggrund. Duften af mad fra alle verdens kontinenter. Sild og snaps. Shawarma. Rugbrød med kogte kartofler og Mayo. Dolma. Der var alt, hvad hjertet begærede. "Ærligt Sayf, Inshallah at vores kommende børn også får lov til at vokse op her". "Ja wallah, du finder ikke et bedre sted, vi har det hele". "Yallah, yallah drenge, maden er klar" lyder det fra køkkenet. Sayfs mor har kreeret deres livret Maqloba med oksekød. Sayf og Hakim smiler til hinanden og retter kurs mod køkkenet.

Briefing, debriefing og anonymisering

Vores informanter forklarede, at de ønskede at belyse, hvordan det er at bo i et område, som ifølge dem repræsenteres på en misvisende måde i den offentlige debat. Dette betød, at deres deltagelse og medvirken også var funderet i bestemte positioner i feltet, hvilket vi skulle være opmærksomme på inden selve interviewet for dermed at forstå deres udtalelser (Glasdam 2007:135). For at skabe hjemlige rammer og en behagelig atmosfære valgte vi i fællesskab med de medvirkende at

tale sammen på en vandpibecafé på Nørrebro. De forklarede, at de følte sig hjemme og godt tilpas, når de sad med en vandpibe og en kop kaffe - dette imødekom vi. Interviewene fandt sted over fire dage i perioden fra d. 23. november til og med d. 27. november. Derudover gjorde vi brug af briefing og debriefing inden og efter interviewene, da vi var bevidste omkring, at en interviewsituation altid er betinget af et asymmetrisk forhold mellem interviewer og informant (Ibid:137). Vi startede med at forklare om os selv, hvad vi lavede til dagligt og hvorfor vi havde valgt at skrive om dette emne, hvorefter vi spurgte ind til dem og deres liv. Dette gjorde vi bevidst, da vi kunne risikere at noget af det sagte kunne være personligt eller grænseoverskridende, og vi ønskede ikke at interviewet skulle være en ubehagelig oplevelse for vores medvirkende (Kvale & Brinkmann 2009:92). Vi pointerede også, at interviewet ville foregå anonymt og at de ville få tildelt fiktive navne. Endvidere forklarede vi også at boligblokke, familienavne og alt der kunne forårsage at de ville blive genkendt ville blive ændret og tildelt pseudonymer. Derfor fremtræder familiemedlemmer og venner ikke på vegne af deres navne, men som "venner" og "bekendte". Efter afholdelsen af interviewet tog vi en snak om, hvordan at det var at medvirke som informant, hvad der var ubehageligt, samt om de havde nogle yderligere spørgsmål til interviewet eller til os.

Kriterier for udvælgelse

Inden vi tog kontakt til venner og bekendte opstillede vi nogle kriterier for at medvirke i vores projekt for at kunne belyse vores genstandsfelt ud fra forskellige vinkler. Vi besluttede derfor, at vores informanter ikke skulle være i beskæftigelse med det samme erhverv, at der skulle være informanter fra forskellige køn samt variation i, hvor længe de havde boet i Aldersrogade (Glasdam 2007:140). At udvælge informanter som menes, vil bidrage bedst til et projekt kræver mange overvejelser. Derfor blev det nødvendigt med opstillede kriterier, som vi i fællesskab havde besluttet ville give mening. Vi skulle også huske på, at vores informanter allesammen var en del af forskellige felter til dagligt (udover deres bopæl), hvorfor deres oplevelser og holdninger højst sandsynligt ville være forskellige og med blik på forskellige emner. Dette skulle der, mente vi, være plads og mulighed for, eftersom det bidrager med bredere viden om genstandsfeltet (Ibid:132).

Præsentation af informanter

Harris: Bor i Aldersrogade med sin familie. Har boet i området i 21 år. 25 år gammel. Arbejder til dagligt som frisør. Ufaglært. Ved siden af arbejdet bruger Harris en masse tid i fitnesscentret. Kom til Danmark fra Bosnien.

Salman: Bor i Aldersrogade med sin familie. Har boet her i 20 år. 27 år. Færdiguddannet ingeniør. Pt. arbejdsløs. Politisk aktiv og elsker at være sammen med venner og familie. Flyttede fra Århus til Aldersrogade.

Fatima: Bor alene. Boet her i 5 år. Arbejder i en børnehave. 23 år gammel. Psykologistuderende. Spiller fodbold til dagligt og elsker at være på cafe med venner og familie. Flyttede fra Amager til Aldersrogade.

Interviewguide

Som nævnt hentede vi inspiration fra det semistrukturerede interview. Vores interviewguide er derfor ikke er fastlåst, så selve samtalen med informanterne ledte til spørgsmålene, alt afhængig af, hvad de selv fortalte - dog stadig med vores forudbestemte temaer i mente (Glasdam 2007:141). Da vi påbegyndte samtalerne, gik der ikke lang tid, før vores informanter begyndte at tale om politiske diskurser omkring området, samt hvordan området repræsenteres på forskellig vis i medierne. På baggrund af dette begyndte vi at bevæge os ind mod politiske og lyriske diskurser. Det gav god mening at stille spørgsmål hertil, eftersom informanterne selv ytrede mange tanker omkring dette. Efter samtalen sluttede vi alle interviews af med at spørge "Har du noget du gerne ville uddybe med til sidst?", hvilket vi bevidst gjorde for dermed at høre om vores informanter havde noget de afslutningsvist vil sige eller uddybe. Dette spørgsmål blev besvaret på nær samme måde af alle tre informanter; De ønskede at komme med et opråb til politikere og borgere i samfundet om, at beboerne i Aldersrogade også burde have en stemme i, hvordan de bliver set på og portrætteret. For at eksemplificere dette: "*Så når vi siger noget som etniske udlændinge, så mener jeg, at vi også har noget at sige. Det vi har på hjertet skal ikke negligeres eller gemmes væk, hvis jeg kan sige det sådan*" (Salman).

Analyse

Vi vil i følgende afsnit komme ind på tre tematikker, vi fandt i vores empiri gennem de samtaler, vi havde med vores informanter. Der er tale om *politiske diskurser*, *musik og lyrik* og *mental sundhed og hverdagsproblemer* som de tre hovedtematikker. Disse vil vi gennemgå herunder.

Politiske diskurser

“Der er kun én vej. Ghettoerne skal helt væk. Parallelsamfundene skal nedbrydes. Og vi skal sikre os, at nye ikke opstår. Der skal én gang for alle tages livtag med den meget store integrationsopgave, hvor en gruppe af indvandrere og efterkommere ikke har taget danske værdier til sig, og isolerer sig i parallelsamfund.” (Regeringen 2018:6).

Vi ønskede at høre vores informanters tanker om, hvordan de oplever og opfatter den politiske diskurs, der hersker omkring Aldersrogade og ghettoområder generelt i Danmark. Gennemgående har alle tre en oplevelse af, at den politiske diskurs er meget negativ. Ydermere er det gennemgående, at der findes en diskrepans mellem informanternes oplevelse af at bo i Aldersrogade og den måde, området omtales på af politikere og medier, som eksempelvis i følgende udsagn:

(...) “Jeg føler tit, at der bliver talt negativt om her hvor jeg bor. Politikerne hører kun de enkelte sager, der sker herude, men nu har jeg boet her siden jeg var 4, så jeg ved, hvad det har givet til mig. Og ja, der er problemer herude, men størstedelen herude har uddannelse og bygger op i uddannelse. Jeg føler, at det er en mere negativ portrættering, end hvad vi føler herude.”(Harris).

“Hvad du hører i medierne er ikke altid sandt, man skal prøve at bo der før man forstår.”(Salman)

“Helt præcist synes vi, at politikerne ser meget ned på os. Det med den ghetto-pakke, og så videre. Det er jo meget at se ned på folk. De ved ikke hvordan folk de bor her. De ved ikke hvordan folk er her. Det er jo ikke kun indvandrere der bor her, det er også danskere. Folk går op i hvordan andre har det her. Folk har det godt. Jeg

hørte for noget tid siden at folk kunne blive fjernet fra deres boliger, for at få flere danskere ind. Og så fjerne indvandrere. Det er 'fuckt op'. At fjerne folk fra deres lejlighed, hvor de har boet flere år.” (Fatima)

Det ses i ovenstående citater, hvordan den negative og kritiske politiske diskurs omkring udsatte områder ikke stemmer overens med den virkelighed, vores informanter oplever at befinde sig i. De udtrykker en del tilfredshed og glæde over at bo i området. Alle tre har boet der hele deres liv, og derfor udtrykkes et stærkt tilhørsforhold til området. Den problematisering af området, som udtrykkes fra politisk side, kan vi derfor antage ikke er noget, vores informanter kan erklære sig enige i. Det italesættes også, hvordan boligområdet ikke kun består af en homogen gruppe, men at der findes mange forskellige slags mennesker - både 'overklasse' og 'underklasse', danskere og indvandrere, som en informant fortæller.

I regeringsudspillet fra 2018 beskrives det, at ghettoområder er en direkte konsekvens af indvandring fra ikke-vestlige kulturer, og hermed anses indvandring som et massivt problem. Det beskrives blandt andet, hvordan indvandrere ikke tager danske normer og værdier til sig (Regeringen, 2018). Adspurgte til dette siger en informant følgende:

“Jeg tænker, hvad er danske værdier? Der kan man godt diskutere hvad det er. Politikerne mener det er én ting, hvis man spørger en dansker på gaden, vil de svare noget andet (...) De siger, at vi ikke tager de danske værdier [til os]. Men det gør vi. Vi studerer. De fleste af os har arbejde og betaler skat. Det gør de fleste. Det er ikke kun os, der er på kontanthjælp, det er der mange danskere, der også er. Så de siger, vi ikke følger de danske værdier, bare fordi vi ikke spiser svinekød eller drikker alkohol. Der er ingen værdier i det.” (Salman).

Danske normer og værdier beskrives ikke i udspecificeret form i regeringsudspillet, men deres modsætninger beskrives via de værdier og kulturelle normer, rapporten tilskriver ikke-vestlige indvandrere; Her nævnes ligestilling mellem kønnene og social kontrol som hovedproblematikker, der anses som en trussel mod det 'moderne samfund'. 'Det moderne samfund' inkluderer i udspillet frihed, demokrati, ligestilling og tolerance (Ibid:5). Retorikken i regeringsudspillet og i den politiske diskurs, vi

spørger informanterne til, er i overensstemmelse med den, Larsen (2011) ser i de politiske diskurser og omtale af udsatte områder, hvor han mener, at der skabes stigmatisering af beboerne i de udsatte områder (Larsen 2011).

I en del af regeringsudspillet beskrives de problemer, der menes at den øgede indvandring til Danmark fra ikke-vestlige lande og dannelsen af ghettoer har medført. Dette inkluderer blandt andet, at for mange med ikke-vestlig baggrund ikke "deltager aktivt i det danske samfund". Deltagelse i samfundet inkluderer ifølge udspillet uddannelse, job, det danske sprog, og det der igennem rapporten kaldes 'danske normer og værdier'. Hovedproblemet med ghettoerne i Danmark er således, ifølge regeringens udspil, at der opstår et multikulturelt Danmark, hvor ghettoområderne er præget af ikke-vestlige kulturer. Der er et politisk ønske om at udrydde ghettoerne således, at den ikke-vestlige kultur tilpasser sig og assimileres ind i danske normer og værdier (Regeringen, 2018:4-5). En informant sætter ord på idéen om assimilation:

"(...) det er sådan en assimilationsopfattelse, at man skal tilpasse sig majoriteten i samfundet. Så det vil sige dansk kultur, danske værdier, danske normer og ritualer (...). Spørgsmålet er, om det overhovedet gør noget for samfundet? Man vil måske skjule en del af sig selv for at gøre andre [danskere] glade og i sidste ende, så tror jeg ligesom bare det vil ophobe det her med at få sig frataget sin frihed, frihed for at dyrke det man har lyst til og friheden til at være hvem man har lyst til. Men det her med frihed er jo noget, man værner ret meget om i Danmark (...)" (Fatima).

Det udtrykkes her af informanten en oplevelse af, at der fra politisk side ønskes en ensretning i samfundet, hvor der skal herske en homogen måde at være dansker på. Der udtrykkes ligeledes en oplevelse af frihedsberøvelse, idet det ikke vil være muligt at leve, som man selv vil, og at man er nødsaget til at "glemme hvem man er". Larsen beskriver, hvordan den danske ghetto adskiller sig fra blandt andet USA og Frankrig, idet der sker en statslig indblanding, en såkaldt *penetrering*, hvor staten griber ind og ønsker at styre, kontrollere og ændre på forholdene i udsatte boligområder (Larsen 2011: 67). Regeringsudspillet og informanternes oplevelser taler ind i netop dette, da regeringsudspillet eksplicit ønsker af udrydde ghettoområder grundet de problemer, der forbindes med disse.

Musik og lyrik

Når vi inddrager lyrik fra musikken, som opstår i "ghettoerne" så direkte i vores interviews, og dermed i vores undersøgelse af subjekterne fra Aldersrogade, gør vi det med en hensigt om at forstå, hvordan en repræsentation fra en aktør indefra bliver opfattet af disse subjekter. For når tidligere territorial kultur, som knytter sig til en specifik genre, bliver allemandseje, vil dette antageligt have nogle følgevirkninger. Som tidligere nævnt, er der tale om kunstnere som eksempelvis Marwan, Gilli og Sivas. Alle nævnt i podcasten "Generationen" (Vakili 2021). Hvordan disse følgevirkninger bliver oplevet, vil vi lade vores informanter svare på, når vi sætter samtalerne i et analytisk samspil med opgavens valgte teori.

Man kan argumentere for, at der bliver skabt en forbindelse mellem det stigmatiserede område vores subjekter befinder sig i, og det omkringliggende samfund. Et omkringliggende samfund som regeringen gerne så, at "ghettoen" blev assimileret til (Regeringen 2018:4). Det paradoksale ved behandlingen af dette er, at musikken kan antages at have forbundet en minoritetsgruppe til en majoritetskultur når denne "ghettorap" og dets lyriske univers er blevet en integreret del af danskernes foretrukne musik. Dette udspiller sig eksempelvis ved en dominans af top-10 charten på Spotify gennem de sidste mange år, fra de artister som repræsenterer denne genre (Euroman 2022). Denne forbindelse kan opleves i storbyfolkets hverdagssprog, som i takt med musikkens indpas, i højere grad bliver præget af "ghettodansk" (DR 2014). Om musikkens forbindelse til begge dele af samfundet skulle opleves som enten at reducere eller reproducere en stigmatisering, hvilket den kan argumenteres for at have potentiale til begge veje, vil i følgende afsnit blive undersøgt.

Vores informant Salman overværer at musikken kan reproducere de negative associationer ved at bo i en "ghetto", og at det især forankrer sig i de unge fra området:

"Nu har jeg hørt det siden jeg var lille og jeg føler de yngre bliver påvirket negativt når de hører sådan noget musik. For os er det til at starte med musik, men hvad hedder det, jeg føler det giver de unge nogle negative associationer på den måde de synger på om gadeliv og dit og dat" (Salman).

At de unge skulle associere sig med gadelivet, som bliver portrætteret i "ghettorappens" lyriske univers, har potentiale til at blive en intern reproduktion og ydermere en ny karikeret version af identiteten. Ingen af vores informanter kan genkende det liv, der bliver sunget om, og som både henholdsvis Harris og Salman siger:

"Personligt kan jeg ikke lide rapperne. Jeg kan ikke lide det de kommer ud med. Fordi jeg mener at de prøver at tage den vestlige mentalitet, med at prøve at skaffe hurtige penge, alkohol, fester og damer. Og så taler de måske lidt om hvor de kommer fra, og hvordan de har bygget sig selv op. De viser måske at der altid er håb. Men det håb bliver bare et håb om hurtige penge (...) Så personligt kan jeg ikke lide rapperen, fordi det er meget falskt." (Harris).

"Det jeg oplever, er i hvert fald ikke det de synger om, jeg ved ikke hvor de har hængt ud, men selvfølgelig kan der være noget jeg ikke kender til, men det jeg har oplevet herude har i hvert fald ikke med de associationer som jeg oplever herude." (Salman)

Hvis de yngre i områdets tilfælde er ligeså, men de dog alligevel bliver opslugt af det fiktive gadeliv, kan fiktionen i dette siges at blive ophævet. I dette aspekt vil effekten være en reproduktion, som er startet internt. At musikken skildrer et kriminelt gadeliv, som informanterne ikke kan nikke genkende til, fører til to analytiske punkter:

Ét at der internt hersker en afstandstagen som udfolder sig i en intern magtkamp om sandheden, og den anden, fordi musikken hersker bredt udover områdets grænser i samfundets hverdagsliv er netop "ghettoslang" med til at skabe en stigmatisering forbundet med området og den symbolske vold, som får sit indpas i nogle af beboernes selvforståelse (Delica & Hansen 2014:11).

Igen lever disse to analytiske pointer, i et dialektisk forhold, da den ene ikke kan eksistere uden den anden. Mens ungdommen bliver forført af musikken og lever i det sandhedssparadigme, som opstår, kan Salman ikke siges endnu at være en del af dette. Salman repræsenterer en anden lejr i dette område. En lejr, som ikke endnu er blevet berøvet sit sprog, og hvor stigmatiseringen endnu er opfattet af subjekterne. Og det er her de interne magtkampe om sandheden opstår.

Selvsamme magtkamp udspiller sig i prologen til "Generationen", hvor Babak Vakili legitimerer sine bevæggrunde for at kaste sig ud i skabelsen af denne podcast. "ikk' fuck med mig, jeg dræber dig" lyder strofen som en barnestemme får fremmanet i de første 5 sekunder af podcasten (Vakili 16. jun. 2021: 00.00-00.05). Disse ord får Vakili til at stoppe op og sætte spørgsmålstejn ved sin generations opvækst. For hvad får en ung dreng til at rappe disse "bars" som de første i den rap-workshop, Vakili har afholdt? Med ordene "Vil du dræbe mig?" får Vakili demonstreret, at den unge dreng egentligt ikke selv er klar over, hvorfor det var disse ord, der fløj ud gennem hans læber. Igen kan der sættes to streger under Salmans pointe, og hans bekymring hvad angår "ghettorap" og ungdommens selvforståelse. At drengen ikke selv ved, hvorfor at hans "bars" blev således, kan underbygges af argumentet for, at han er blevet offer for *den symbolske vold*, som Bourdieu har fokus på (Bourdieu & Wacquant 1996:151), samt at drengen og hans omgangskreds tilsyneladende har internaliseret denne måde at agere på udadtil fra "ghettorappens" diskursive strofer.

Et eksempel på hvordan dagligdagsinteraktioner internt fastholder subjektet 'nedefra' ses også i fortællingen om lovløshed og at jeg "dræber dig", hvis du "fucker med mig" (Delica & Hansen 2014:3) (Vakili 16. jun. 2021: 00.00-00.05). Som Wacquant beskriver det: "... dets konsekvenser for ødelæggelse af den sociale identitet, hvad angår både stedet og beboerne." (Delica & Hansen 2014:12).

Mental sundhed og hverdagsproblemer

Mental sundhed, mistrivsel i skolen og problematikker i hverdagen fremgår som væsentlige faktorer i Aldersrogade, men som ifølge vores informanter negligeres politisk og strukturelt.

"At vi også er mennesker, vi har også følelser, vi bliver jo også påvirket af at der er nogle negative tilgange til os som konstant bliver portrætteret" (Fatima).

Ifølge Fatima forårsager disse negative repræsentationer, at beboerne automatisk får tildelt en identitet som følge af deres bopælsadresse, hvilket forårsager mentale- og psykosociale påvirkninger hos subjektet. Diskurserne herom er med til at avle flere problemer, da områdets karakteristika har indvirkning på beboernes mentale strukturer. Denne pointe synliggøres hos Larsen (2011), eftersom

“ghettodiskurserne” faktisk har indvirkning på subjekters opfattelse af sig selv, deres selvtillid samt forårsager, at skoleelever nedvurderer egne evner og kompetencer (Dyrby 2018). Derfor bliver diskurserne og de konkrete initiativer, som fremgår af regeringens udspil, ikke med til at komme problemerne til livs, men de bliver kontraproduktive og skaber flere problemer, som blandt andet synliggøres i en skolemæssig kontekst ifølge sidstnævnte.

At disse repræsentationer om området har indvirkning på mentale strukturer og på institutionelle rammer, er også noget vores informant Salman berører:

“Det har været dårlige karakterer, mistrivsel i skolen, dårlige dage og gode dage, selvfølgelig, alt mellem himmel og jord” (Salman).

Da vi spørger Salman om, hvilke problematikker han oplever ved at bo i området, vælger han at besvare spørgsmålet ved at forklare om sin ungdom. Problematikker som ham og hans venner oplevede på Aldersrogade fik også konsekvenser for deres skolegang. Mistrivsel, dårlige karakterer og angst blev ifølge Salman en selvopfyldende profeti som produkt af repræsentationerne om Aldersrogade og netop dette har en tendens til at påvirke de unge i området til at tage den “nemme vej” med kriminalitet og salg af stoffer, da de ikke får oplevelsen af succes i skolen, men på gaden, hvorfor Salman mener, at beboerne har et ansvar i forhold til at passe på de yngre. Netop dette er også centralt i podcasten “Generationen”, hvor Vakili fortæller om, hvor svært det kan være at indfinde sig i samfundet, da man påvirkes af forældre, politiske diskurser og venner i forhold til hvem man er, og hvad man vil i livet (Vakili 16. jun. 2021:05.20-05.30).

Disse portrætteringer om individet og jagten efter at finde sig selv resulterer oftest i, at mange af de unge fra “ghettomiljøet” vælger den “nemme vej” og kaster sig ud i et miljø med stoffer og kriminalitet, da de på denne måde har mulighed for at være sammen med andre, som har oplevet de samme ting gennem deres opvækst (Ibid:05.00-05.40).

Om områdets repræsentationer fører til vanskeligheder i en skolemæssig kontekst eller om området rent faktisk fører til problemerne i skolesystemet, er blandt andet en problematik, som befinder sig i et spændingsfelt mellem politiske diskurser og forskning. Ifølge regeringens udspil er de skolemæssige problematikker blandt

elever i "ghettoen" et produkt af, at der i områderne er høj kriminalitetsrate og subkulturer, der influerer hos subjektet. Her anskuer Larsens forskning i en dansk kontekst derimod problemet som værende et produkt af de negative diskurser omkring "ghettoen". Dette illustrerer derfor også, hvordan de forskellige positioner indenfor genstandsfeltet aktivt kæmper om definitionsmagten af, hvordan problemer i disse områder skal anfægtes.

Med den tredje position, hvor Salman fortæller om sin historie, er de skolemæssige vanskeligheder et produkt af områdets repræsentation, men også i lige så høj grad et produkt af forældrene. Salman uddyber på følgende måde:

"Så hvis jeg fx havde sagt at jeg havde det dårligt mentalt i skolen, jeg føler mig presset, jeg har arbejde og dit og dat. Hvis du går til dine forældre, så er det nødvendigvis ikke den snak at du skal have hjælp, men så er det eks. sådan at din far siger tag dig sammen, ved du hvad jeg kommer fra." (Salman).

Det at Salman ikke havde mulighed for at gå i dialog med sine forældre omkring problematikker i hverdagen og i skolen har dermed haft forværrende tendenser. Ifølge Salman var det ikke fordi, at han ikke havde lyst til at snakke med sine forældre - men fordi deres opvækst og måde at se verden på ikke hænger sammen med måden, hvorpå han selv ser verden. Dette illustreres med følgende:

"(...) men så er det eksempelvis sådan, at din far siger tag dig sammen, ved du hvad jeg kommer fra? (Salman).

Ifølge Harris, vores tredje informant, skyldes problematikkerne, at mange beboere i området er personer med flugterfaringer:

"Hvorfor tror du at folk flygter fra andre lande, for eksempel et land der har været igennem krig? Hvorfor tror du, at folk har mistet håbet? Fordi der hele tiden har været krig. Krig påvirker jo ofte folk mentalt. De giver op på deres liv" (Harris).

At være flygtet fra krig og ødelæggelse er ifølge Harris faktorer, der har indflydelse på subjektets liv efter flugten. At "miste håbet" og "give op på deres liv" er derfor noget, der gør sig gældende i lige så høj grad efter flugten, hvorfor problematikker med sproget, i skolen og at indfinde sig i samfundet bliver nye "kampe" i det nye

land, man flygter til - både for forældrene og børnene. Krigen bliver derfor noget, der gør sig gældende personligt, institutionelt og socialt, og er derfor hverken et produkt af områdets repræsentation, politisk intervention eller mangel på kommunikation med forældre, hvorfor denne positionering anser problemet ud fra en anden vinkel.

Med disse belysninger vil vi argumentere for, det er tydeligt at anskue, hvordan at problematikker i hverdagen og i en skolemæssig kontekst anfægtes ud fra forskellige vinkler blandt informanterne. Nogle af udtalelserne finder lighed mellem det empiriske og teoretiske materiale samtidig med, at nogle af udtalelserne adskiller sig herfra. Netop det der adskiller sig fra det empiriske (Udspil & Podcast) - og teoretiske materiale, er blandt andet også noget, der fanger vores interesse og som vi har valgt at fremhæve i analysen. Med dette projekt ønsker vi nemlig at berige feltet med ny viden og ikke foretage en analyse, der har til formål at be- eller afkræfte vores empiri eller teori.

Vi har nu gennemgået de tre tematikker, vi finder i vores samtaler med informanterne, og vi vil i det følgende afsnit gå ind i en diskussion omkring, hvad disse udtalelser og oplevelser har af betydninger, når det sættes i samspil med de politiske betydninger, "ghettoområder" bliver tildelt, og vi vil forsøge at diskutere, om de politiske tiltag kan gribes an på en anderledes måde, end de ser ud i dag.

Diskussion

Et af definitions-kriterierne for at omtale et område som værende en "ghetto" med reference til indenrigs- og boligministeriet lyder som følger:

"Boligområde med mindst 1.000 beboere, hvor andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande overstiger 50 pct"(Indenrigs- og boligministeriet 2021).

Denne overvægt af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande forårsager ifølge regeringen, at integrationen i disse områder problematiseres, at der forekommer høj kriminalitetsrate samt mangel på tilknytning til arbejdsmarkedet (Regeringen 2018:4).

Spørgsmålet er, om der er evidens for, at det er selve "ghettoen" der forårsager disse problemer? En komparation mellem beboere i "ghettoer" og beboere udenfor ghettoen foretaget af Cepos (Center for politiske studier) viser tydeligt, at beboere i "ghettoer" klarer sig dårligere indenfor uddannelsessystemet, at der begås mere kriminalitet i disse områder og at modtagelsen af offentlig forsørgelse er højere (Cepos 2020). Dog er en af analysens hovedpointer, at det ikke er selve ghettoen, der forårsager disse problemer, men at ghettoerne tiltrækker borgere, som i forvejen er mere disponeret for at klare sig dårligt indenfor uddannelsessystemet samt at begå kriminalitet (Ibid.). Derfor er der ikke videnskabelig evidens i argumentationen for, at ghettoen forårsager disse problemer, lige så vel som at en indsats rettet mod "ghettoen" vil reducere disse problemer.

Så hvis der ikke er videnskabelig evidens for, at området forårsager disse problemer - hvad bliver formålet så med ghettolisten og regeringens udspil? Skaber den flere problemer, end den løser? Som det er pointeret med reference til Larsen 2011, stigmatiserer listen beboere i området, hvilket får konsekvenser for deres selvværd, skolemæssige færdigheder og fremtidsmuligheder (Dyrby 2018). Derudover forårsager dette samtidig også, at mange beboere vælger at flytte fra området og at der bliver mangel på tilflyttere, hvorfor møde og dialog på tværs af etnicitet og kultur ikke opstår.

Møde og dialog på tværs af kultur og etnicitet kan vel være en måde, hvorpå mennesker kan få viden om "den anden" fremfor at viden om den anden tilegnes gennem medier og politiske rapporter. Måske dette vil have positive effekter hos begge parter, eftersom man taler med personer og ikke om personer. Netop dette har haft indflydelse på vores projekt, da vi igennem vores interviews har tilegnet os viden om beboerne og deres personlige historier, som vi ikke var klar over, før vi interviewede dem.

For at eksemplificere dette, havde alle vores informanter det tilfælles, at de sluttede interviewene af med at komme med et opråb til politikere om, at deres holdninger og meninger skal tages i betragtning (se bilag). For hvordan skal de bidrage og være en del af samfundet, hvis deres holdninger og meninger ikke anerkendes og respekteres? Og bliver produktet af denne tendens segregation? Hvis borgere i samfundet ikke får mulighed for at komme til orde og ikke anerkendes, er det så

overhovedet muligt at snakke om integration og ophævelsen af parallelsamfund. Tanken med udspillet er jo at ophæve forskelle og skabe et samlet Danmark, hvor alle anses som værende lige og aktivt bidrager til samfundet (Regeringen 2018:4). Hvordan er det overhovedet muligt at ophæve disse forskelle, hvis forskellene eksisterer og skabes, fordi beboerne i området ikke bliver lyttet til? Der bliver ikke spurgt om, hvad de anser for at være løsningen eller hvad de mener, der er årsagen til at problemerne eksisterer i området, men løsningerne træffes på vegne af politikere, som træffer afgørelser på vegne af andre mennesker, som bor i området? (Hansen 2018).

Måske er det også nødvendig med en årlig rapport fra politisk side, som viser hvordan det går i områderne og om der forekommer forbedringer på baggrund af de politiske indsatser. I stedet for konstant at have blik for optimering og forbedringer, er det måske også relevant at have blik for om indsatserne faktisk virker og bidrager med løsninger, for dermed at justere eller revidere på indsatserne. Hvis det faktisk viser sig, at indsatserne fungerer og beboerne klarer sig bedre, er det også en nødvendighed at italesætte positive historier om "ghettoen", for dermed at komme de stigmatiserende tendenser til livs og anerkende når der er fremskridt i området (Dyrby 2018).

Refleksioner over metode og metodevalg

I følgende afsnit vil vi gennemgå de refleksioner vi har haft angående vores valg af metoder for vores socialpsykologiske projekt om Aldersrogade. Som tidligere nævnt har vi benyttet semi-strukturerede personlige interviews, og derfor er vores opgave primært kvalitativ i sin metodetilgang. Vi har valgt at fokusere på interviews med de mennesker, der netop er omdrejningspunktet for vores problemstilling, fordi vi i socialpsykologisk kontekst er interesseret i individets oplevelse - ikke alene, men i samspil med de omkringliggende strukturer. Netop det at tale med individer om deres sociale kontekst, vil kunne give os et billede af, hvordan den individuelle oplevelse formes af de strukturer og diskurser, vi er omgivet af.

Havde projektet haft en længere tidshorisont, ville det have været relevant at inddrage en antropologisk tilgang med det formål at følge individer i deres hverdagsliv over en længere tidsperiode, gerne uger eller måneder. En antropologisk inspireret metode, feltarbejdet, beskæftiger sig med konkrete menneskers handlinger og opfattelser af deres virkelighed - og hvordan de samtidig reproducerer og skaber sig selv i fællesskabet (Hastrup 2010:20).

Befinder man sig ikke selv i et belastet boligområde i sin hverdag, har man som regel det meste af sin viden om disse fra omtalen i medier og i politiske kontekster. Dette betyder, at magthaverne (i dette tilfælde politikere) er dem, der har ordet, hvorfor deres beskrivelse og opfattelser er de dominerende - der er så at sige en form for 'oppefra og ned' beskrivelse af ghettoen i vores projekts tilfælde. En del af vores tanker har derfor været at give ordet til dem, vi normalt ikke hører fra: beboerne i Aldersrogade. På denne måde forsøger vi at undersøge feltet med en 'nedefra og op' tilgang i stedet. Den sociale og antropologiske forståelse af samfund og socialitet er netop, ifølge Kirsten Hastrup (2010), at samfund opbygges nedefra og op (Ibid:24). Vores valg af både at se på individerne men også holde fokus på de sociale institutioner og politiske, samfundsmæssige strukturer de indgår i, giver derfor den bedst mulige viden til at besvare vores problemstilling.

Når dette er sagt, så har den kvalitative og feltarbejdsorienterede metode en del potentielle problematiske punkter, vi har gjort os overvejelser om. Der har i socialpsykologien og i sociologisk forskning været en del fokus på, hvordan forskeren ikke kan ses som en objektiv person i sit arbejde (Højholt 2022:87). Når man som forsker går ud og undersøger et felt, vil man altid have en vinkel med sig. Dette viser sig i vores konkrete projekt i de spørgsmål, vi eksempelvis vælger at stille vores informanter. En anden forskningsgruppe ville muligvis have stillet nogle andre spørgsmål. Ydermere har en af os, som foretog vores interviews, en kulturel og social tilknytning til informanterne, hvorfor udsagn ligeledes kunne have været udtrykt anderledes, hvis en anden udenforstående havde stillet spørgsmålene. Vi har løbende været opmærksomme på, at der trods fokus på faldgruben i 'den objektive forsker', stadig kan være forudindtagenheder, man har som forsker - dette værende bestemte teoretiske perspektiver, vi ser på problemstillingen med. Det viser sig også i forskningsorienterede måder at forstå bestemte begreber i felten på (Ibid.).

En anden overvejelse om faldgruber i vores projekt er vores brug af podcasts og dokumentarer. Disse medier er redigerede udgaver af virkeligheden, og derfor fortæller de en bestemt historie, som ikke kommer fra hovedpersonerne selv. Derfor har vi ikke ladet disse historier og portrætter stå alene, men derimod har vi ladet dem komme i spil sammen med de fortællinger, vi har fået fra informanterne på egen hånd.

Konklusion

Vi har i denne opgave belyst, hvordan det opleves at være bosat i det, der politisk kaldes et "ghettoområde", mere specifikt i Aldersrogade i København. Vi har talt med tre personer, som har givet os et indtryk af, hvordan henholdsvis tre tematikker - politiske diskurser, musik og lyrik samt mentalt helbred og mistrivsel - påvirker dem i deres hverdag og deres tanker herom.

Politisk har vi taget udgangspunkt i Regeringsudspillet fra 2018, hvor "ghettoområder" ønskes afskaffet og fjernet fuldstændigt fra Danmark (Regeringen 2018). De politiske diskursers negative omtale af ikke-vestlige indvandrere, som sættes i direkte forbindelse med "ghettoer" betyder, at beboerne føler sig misforstået, og de oplever, at der er en klar forskel mellem den retoriske fremstilling af "ghettoerne", og hvordan det rent faktisk er at bo der. Med teori fra Wacquant og Bourdieu kan vi sætte forbindelse mellem den politiske diskurs og den fremtrædende stigmatisering, beboerne oplever - diskurserne skaber så at sige både stigmatisering strukturelt fra hele samfundet, men det skaber ligeledes en selvopfattet negativ idé om, hvordan en person, der bor i en "ghetto", er (Larsen 2011).

Et andet fremtrædende tema vi har taget fat i er, hvordan den musikalske og lyriske genre, der opstår specifikt i "ghettoen", påvirker det omkringliggende samfund - men også hvordan beboerne selv oplever, at det har betydning for dem, når der eksempelvis rappes om "ghettomiljøet". I denne forbindelse ses to forskellige virkninger - der skabes en intern afstandstagen fra beboerne, eksempelvis vores informant Salman, som udfoldes i en intern magtkamp om 'sandheden' om, hvordan "ghettoen" egentlig er. Den anden virkning er, at fordi musikken netop går ud over

områdets grænser og er en del af det gængse Danmarks musikkatalog, bliver idéen om 'den hårde ghetto' medvirkende til at yderligere stigmatisere beboerne i områderne og skaber mere af *den symbolske vold*, som påvirker beboernes selvforståelse (Delica & Hansen 2014).

I det tredje tema omhandlende beboernes mentale helbred og trivsel viser vi, hvordan både stigmatisering og andre baggrunds faktorer påvirker, hvordan beboerne trives eller mistrives i deres dagligdag. Vakili fortæller i podcasten "Generationen" om, hvor svært det kan være at indfinde sig i samfundet, da man påvirkes af forældre, politiske diskurser og venner i forhold til hvem man er, og hvad man vil i livet (Vakili 16. jun. 2021:05.20-05.30). Dette kan medføre, at beboerne tager det, de kalder "den nemme vej" med stoffer og kriminalitet, da det skaber en fælles forståelse og sammenhold, idet de har en fælles oplevelse af en hård opvækst i en sammenblanding med den udefrakommende stigmatisering. Vores informanter oplever, at fordi mange familier i "ghettoen" er flygtet fra krig, og dette påvirker individerne og deres mentale trivsel. Dette faktum sammen med den udefrakommende stigmatisering påvirker, hvordan individerne (mis)trives.

Slutteligt har vi i vores opgave ønsket at sætte vores empiri op imod det politiske udspil fra regeringen med det formål at sætte spørgsmålstejn ved, om de tiltag, der bliver opstillet, rent faktisk er gavnlige i 'virkeligheden'. Vi argumenterer for, at de politiske diskurser, som ønsker at afskaffe "ghettoen", er medvirkende til, at det stik modsatte kommer til at ske - netop at den strukturelle underliggende stigmatisering i den politiske diskurs skaber og/eller forstærker de selvsamme strukturer, den ønsker at komme af med. Som opfordringen lyder fra vores informanter, opstiller vi et alternativ, som kunne inddrage beboerne i områderne i højere grad, hvis et formål om at komme problemer i "ghettoer" til livs. På denne måde ville man kunne undgå de problemer der opstår, når beboerne bliver talt *om* i stedet for *med*, som informanterne udtrykker det.

Litteraturliste

- Bridgewater, A. (2020). *Dansk Forfatter Forening*. Hentet fra Besøgt: 19/12/22: <https://danskforfatterforening.dk/forfatteren/romance-litteraturens-udskaeldte-lysthavet/>
- Brier, S. (2017). *Tværvidevidenskabsteori*. København: Samfundslitteratur.
- Brinkmann, S., & Tangaard, L. (2015). *Kvalitative metoder*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Cepos. (2020). *Ghettolovene bygger ikke på viden*. Cepos.
- Delica, K. (29. Marts 2011). Sociologisk refleksivitet og feltanalytisk anvendelse af etnografi - om Loïc Wacquants blik på urban marginalisering. *Dansk Sociologi*.
- Delica, K. N., & Hansen, C. S. (2014). Den sociale krop, den avancerede marginalisering og den straffende stat: Introduktion til Loïc Wacquants oeuvre. *Praktiske Grunde - Tidsskrift for kultur- og samfundsvidenskab*.
- DR.dk. (27. Oktober 2014). *Danmarks Radio, besøgt: 19/12/22*. Hentet fra Danmarks Radios hjemmeside: <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/boeger/eow-yolo-og-bizzaz-ghettodansk-har-faaet-sin-egen-ordbog>
- Dyrby, E. (2018). Lektor: "Riv den ghettoliste ned, hr. minister". *Altinget*. Hentet fra Besøgt: 19/12/22: <https://www.alinget.dk/by/artikel/lektor-riv-den-liste-ned-hr-minister>
- Euroman. (30. November 2022). *Euroman, besøgt: 19/12/22*. Hentet fra Euromans hjemmeside: <https://www.euroman.dk/kultur/spotify-aarsgennemgang-er-paa-gaden-gilli-er-nummer-et-for-fjerde-aar-i-traek>
- Hansen, L. K. (8. September 2018). *Kristeligt Dagblad, besøgt: 19/12/22*. Hentet fra Kristeligt Dagblads hjemmeside: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/indsigt-i-ghettoens-vrede-unge-maend>
- Hastrup, K. (2010). *Ind i verden - en grundbog i antropologisk metode*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Højholt, C. (2022). Kvalitativ forskning om situeret ulighed i skolen. *Qualitative Studies*.
- Indenrigs- og boligministeriet. (2022). *Liste over parallelsamfund pr. 1. december 2022*. Indenrigs- og boligministeriet.

- Information. (15. Juli 2021). *Information*, besøgt: 19/12/22. Hentet fra Informations hjemmeside: https://www.information.dk/kultur/anmeldelse/2021/07/babak-vakilis-generationen-forfriskende-poetisk-politisk-podcast?lst_tag
- Jacobsen, M. H., & Kristiansen, S. (2018). *Social Afvigelse*. København: Samfundslitteratur.
- Kalkan, H. (2021). *SHABABS - Gadekultur, gadens økonomi og respekt på Nørrebro*. København: Hans Reitzels Forlag .
- Kalkan, H. (2021). *Veje til Respekt: Om gadens liv på Nørrebro*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. København: Hans Reitzel.
- Larsen, T. S. (29. Marts 2011). Med Wacquant i det geopolitiske felt. *Dansk Sociologi*.
- Metodeguiden, A. (u.d.). *Besøgt: 19/12/22*. Hentet fra [Metodeguiden.au.dk/gatekeepers](https://metodeguiden.au.dk/gatekeepers)
- Regeringen. (2018). *Ét Danmark uden parallelsamfund - ingen ghettoer i 2030*. Regeringen.
- Soei, A. (2018). Løkkes budskab om ghettoer risikerer at skubbe de kriminelle længere ud, advarer ekspert. *TV2 Nyhederne*.
- Sufi, A. (2014). *Gade / dansk ordbog - en håndbog i ghettodansk*. People's Press .
- TV2. (30. November 2022). *besøgt: 19/12/22* . Hentet fra TV2's hjemmeside: <https://underholdning.tv2.dk/2022-11-30-lytter-du-til-det-samme-som-resten-af-danmark-her-er-aarets-mest-spillede-kunstnere-paa>